

ло, сервант, рись, любов, гелій, ведмідь, лев, стіл, тополя, стомлення, дуб, каштан, аргон, горобець, залізо, клен, мідь, короб, берізка, соболь, радій.

Досліджувані рахують кількість слів, які встигли записати. Якщо кількість записаних слів дорівнює 32 – отримання інформації ефективне, якщо 31-29 – опосередковане отримання, якщо нижче 28 – отримання інформації утруднене, людина не встигає за середнім темпом подання інформації.

### Дослід 1.8. Тест “Мимовільна пам’ять”

**Хід дослідю.** Для дослідження мимовільної пам’яті можна використовувати дослід “Отримання інформації”. Для цього після проведення дослідю “Отримання інформації” відверніть увагу досліджуваних обговоренням будь-якої проблеми хвилин на 5-10, перед тим попросивши закрити зошити, де вони виконували дослід 1.7. Потім несподівано для досліджуваних попросіть пригадати і записати в довільній послідовності ті слова, які вони класифікували. На пригадування відводиться 5-7 хвилин, після чого підраховується кількість відтворених слів (П), перевіряється їх вірність, визначається число сфантазованих слів (М) і враховується показник мимовільної пам’яті:

$$\text{МП} = (\text{П} - \text{М}) / 32 \cdot 100\%.$$

**Аналіз результатів:** МП = 70% – дуже високий рівень мимовільної пам’яті, МП = 51-69% – високий, вище середнього рівень розвитку МП;

МП = 41-50% – добра, середня норма МП для дорослої людини;

МП = 31-40% – опосередкована норма для дорослої людини;

МП = 15-30% – низький рівень МП, нижче середнього рівня;

МП = 10% і нижче – дефект пам’яті.

**Обміркуйте питання:** Від чого залежить ефективність мимовільної пам’яті? Якщо потрібно було б лише прослухати слова, але не потрібно було їх класифікувати, записувати, вони б запам’ятовувалися краще чи гірше? Чи була в них мета запам’ятати ці слова? Чому ж вони все одно запам’яталися?

**Зробити висновок:** Ефективність МП підвищується, якщо людина інтенсивно працює над інформацією (усвідомлює, аналізує, класифікує, записує тощо), хоча спеціально не озвучує, але інформація запам'ятовується сама по собі за рахунок активної діяльності людини.

## **Дослід 1.9. Тест “Обсяг короткочасної пам’яті”**

### **Варіант А. Цифровий матеріал**

**Хід дослідю.** Студентам зачитують ряди чисел з постійно зростаючою кількістю цифр. Після команди “Записуйте” студенти повинні записати числа, які вони запам’ятали, в тій же послідовності, в якій ці числа були пред’явлені.

**Числа:** 439, 3953, 42731, 619473, 5917423, 98192647, 382951746.

При перевірці правильності цифр, що запам’яталися, нараховуються бали: за кожну правильно відтворену цифру на правильному місці присуджується по 1 балу, за пропущену або невірну цифру – 1 штрафний бал, за перестановку місця правильно відтвореної цифри – штраф 0,5 бала. Визначаються бали за кожним рядком. Знаходиться максимально високий показник, досягнутий студентом в будь-якому з пред’явлених рядків. Обсяг короткочасної пам’яті (ОКП) = мах (максимальному) балу.

### **Варіант Б. Словесний матеріал**

**Хід дослідю.** Студентам зачитують 10 слів.

Після команди “Записуйте” студенти повинні записати слова, що запам’яталися в тому порядку, в якому вони були пред’явлені.

**Слова:** ранок, срібло, дитина, ріка, північ, вгору, капуста, стакан, школа, черевик.

Оцінка правильності відтворення в балах проводиться так само, як і в варіанті А.

**Зробити висновки:** Обсяг короткочасної пам’яті  $7 \pm 2$ , але ці показники можуть бути підвищені, якщо “фрагменти інформації” більш інформа-